

ZBIRKA DRAGULJA SAMOISPITIVANJA

(VICHARA MANI MALAI)

BHAGAVAN ŠRI RAMANA MAHARŠI

Izdavač: T. N. VENKATARAMAN

Predsednik, Veće upravnika

SRI RAMANASRAMAM

TIRUVANNAMALAI (JUŽNA INDIJA) 1977.

Autorska prava: Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai

Prevela: Jasminka Šikić Ida za Yogacentar, Zagreb, siječanj 2010.

Korekcija prevoda na srpski jezik Ivan Antić

UVOD U ORIGINALNU TAMILSKU VERZIJU

Od četiriju ljudskih završetaka, koji se zovu dharma (život vrline i harmonije), *artha* (materijalni prosperitet), *kāma* (želje) i *mokša* (Oslobođenje), Oslobođenje je najvažnije. Postoji nekoliko Vedskih spisa na sanskritu i prakritu koji opisuju ovo Oslobođenje, koje predstavlja prestanak bede i postizanje blaženstva. Među njima je retka knjiga poznata kao Vichara Sagaram, koju je na hindu jeziku napisao Sadhu Nischaladas, učeni i prosvetljeni mudrac utvrđen u Brahmanu. Prevedena je na tamilski jezik ali, s obzirom da je ta verzija na tamilskom bila prilično duga, Maharši je na zahtev pokojnog M.R. Arunachale, Poglavara Tiruvannamalaija, prvog među najpredanijim poštovaocima Šive, napravio selekciju najvažnijih misli. Verujući da bi one bila korisne onim odličnim i mirnim tragaocima čiji umovi nisu ometani tezama za ili protiv različitih religija, M. R. Arunachala ih je 1909. štampao pod nazivom *Vichara Sagara Sara Sangraham*. Kako je do te knjižice teško doći, ova knjiga objavljena je pod novim nazivom, *Vichara Mani Malai* (Zbirka dragulja samoistraživanja).

ZBIRKA DRAGULJA SAMOISPITIVANJA

(VICHARA MANI MALAI)

Ovo je kompilacija najznačajnijih teza koje je Bhagavan Šri Ramana Maharši izdvojio iz opsežnog teksta na tamilskom jeziku, poznatog kao Vichara Sagara (Ocean samoudublivanja), a koji je pak prevod sa originala na hindu jeziku, što ga je napisao Mahatma Nischaldas. Na molbu predanog poštovaoca koji se požalio da je tekst na tamilskom pretežak za čitanje i razumevanje, Šri Bhagavan je svojom milošću iz njega izveo sledeće delove.

INVOKACIJA (ZAZIVANJE)

Ja sam taj *brahman* koji je blaženstvo, koji je večan, koji je sjajan (blistav), sveprožimajući, supstrat imena i obilka, koji se ne spoznaje nečistim intelektom, nego se spoznaje čistim intelektom, koji je bez mrlje i bez granica. To će reći, kad neko odbaci *Jivu* (individualno biće) u obliku *ahamkare* (ego-poimanja), što se pojavljuje kao prividno značenje reči „ja“, ono što ostaje kao ništa do blistavog i svesnog Atmana (Jastva), što je implicirano značenje reči „Ja“, jeste *brahman*. Ovo se može shvatiti iz sledećih reči Arunagiriarovog iskustva: „Nakon što sam progutao sebe, koji je imao oblik 'ja' (ega), to Vrhovno Biće ostalo je kao samo Jastvo.“

TEKST

Plemeniti tragalac za Oslobođenjem, čiji um je postao čist i jednousmeren zaustavljanjem zlih misli, što je rezultat delovanja bez motiva i meditacije koju je izveo u prošlim životima, i koji je podvrgnut jedino mani prikrivajuće sile (*avarana sakthi*) u formi neznanja o Jastvu, i koji poseduje četiri osobine razlučivanja, neostrašćenost, šest vrlina kao što je samokontrola i čežnja za Oslobođenjem, koji nije sposoban izdržati patnje *samsare*, pristupa Satguruu koji je saosećajan, koji je shvatio značenje Vedante i koji je utemeljen u *brahmanu*, i, nakon što ničice pada pred njega sa strahom i poštovanjem, pita ga sledeće:

Učenik: Swami, koja su sredstva kojima se staje na kraj patnjama *samsare*, kao što su rođenje i smrt, i postizanja vrhovnog blaženstva?

Guru: O Učeniče! Koje li obmane! Ti si uvek od prirode blaženstva. U tebi nema ni najmanjeg traga patnjama *samsare*. Zbog toga ne preuzimaj patnje rođenja itd. Ti si svestan *brahman*, slobodan od rođenja i smrti.

Učenik: Zar Oslobođenje nije prestanak patnji i postizanje najvišeg blaženstva? Ako sam (već) od prirode blaženstva, kako je za mene moguće da postignem blaženstvo, koje je uvek prisutno i rešim se patnje, koja nikada nije postojala?

Guru: To je moguće baš kao što neko može tražiti narukvicu koja mu je na ruci bila sve vreme, ali na koju je zaboravio, pa, kad je pronađe, gleda na nju kao na nešto novo što je stekao. To je moguće kao u slučaju zmije, koja nikada nije bila prisutna na mestu užeta, ali za koju je uže zamenjeno, koja se činila da je tamo i čini se da nestaje kad neko otkrije da je to samo komad užeta.

Učenik: Hoće li nepostojanje patnje i postojanje blaženstva postojati zajedno u jednom te istom stanju (doslovno supstanci) Oslobođenja?

Guru: Hoće. Baš kao što je nepostojanje zamišljene zmije postojanje užeta, nepostojanje zamišljene patnje je postojanje blaženstva.

Učenik: Budući da blaženstvo dolazi samo iz kontakta s objektima, kako se može reći da sam ja (po prirodi) blaženstvo?

Guru: Blaženstvo Jastva neće biti doživljeno u intelektu, koji je kod onoga ko ne poznaje Jastvo ometen željama za objektima. Kad se objekt želje postigne, intelekt na trenutak postaje miran i okreće se prema unutra. Tada se u njemu odražava blaženstvo Jastva i to hrani iluziju da je blaženstvo bilo u objektu. Ali kad se požele novi objekti, blaženstvo nestaje. To je slično blaženstvu koje neko doživljava kad mu se sin vraća iz daleka. Ono ne traje tako dugo kao objekt koji se činio njegovim uzrokom. Nadalje, blaženstvo se u stanju *samadhija* i dubokom snu doživljava čak i bez objekata. Stoga nema blaženstva u objektima. Jastvo samo je blaženstvo. To je zbog toga što se blaženstvo Jastva samog doživljava svime za što se u Vedama tvrdi da ima oblik blaženstva.

Učenik: Da li Mudrac (*jnani*), koji poznaje Jastvo, želi objekte i doživljava li on blaženstvo ili ne?

Guru: Iako on može da želi objekte i da doživljava blaženstvo, kao i osoba u neznanju, on ne zamišlja da je to blaženstvo imalo različito od blaženstva Jastva.

Učenik: Kad se patnja rođenja, smrti itd. zapravo iskušava, kako se može reći da u meni nikad nije postojala?

Guru: Znaj da je svet rođenja, smrti itd. iluzorni privid, kao zmija u užetu i plavetnilo u nebu, ili kao snovi; što proizlazi iz tvog neznanja vlastitog Jastva, koje je *brahman*.

Učenik: Šta je potpora (*adhara*) ovome ispoljenom svetu?

Guru: Baš kao što je uže potpora i osnova za obmanu zmije, koja se pojavljuje kad uže nije prepoznato kao takvo, tako si i ti potpora i osnova svetu, koji se pojavljuje kad ne poznaješ Jastvo.

Učenik: Da li biste bili tako ljubazni da objasnite ideje potpore (*adhara*) i osnove (*adhishtana*)?

Guru: Čak i kod nerealne zmiije postoji koncept 'to', koji je pomešan s osnovnim konceptom 'to' na osnovu užeta. Slično tome, u nerealnom svetu postoji koncept 'to postoji', koji je pomešan s osnovnim konceptom postojanja na osnovu Jastva. To postojanje je potpora svetu. Zatim, baš kao što postoji poseban koncept 'uže' (osim osnovnog koncepta 'to'), tako postoji i poseban koncept Jastva, prema kojem je ono nevezano, nepromenjivo, uvek slobodno, svuda prisutno itd. Ovo se ne prepoznaje u vreme trajanja obmane, ali kad se prepozna, otklanja obmanu. Taj poseban koncept Jastva je osnova sveta.

Učenik: Analogno posmatraču, koji je odvojen od užeta, a koje je potpora i osnova zmiije, ko je posmatrač osim mene, koji sam potpora i osnova svetu?

Guru: Ako je osnova bez čula, poseban (odvojen) posmatrač je nužan. Ako je osnova živa, ona će sama biti posmatrač. Baš kao što je svedočenje svesti, koja je osnova sna, samo po sebi posmatrač sna, ti sâm si posmatrač sveta.

Učenik: Ako svet budnog stanja nastaje i lažno se kroz neznanje pojavljuje kao i snovi, zašto govorimo o bilo kakvoj razlici između budnog stanja i stanja snova te kažemo da budno stanje ima relativnu (empirijsku: *vyavaharika*) stvarnost, dok stanje snova ima samo subjektivnu (*pratibhasika*) stvarnost?

Guru: Budući da se san pojavljuje bez pomoći odgovarajućeg vremena, prostora i materijala te na temelju neznanja praćenog manom (*dosham*) spavanja, o njemu se govori kao o subjektivnom stanju. Budući da se budno stanje pojavljuje u Vrhovnom Jastvu, koje je slobodno od vremena, prostora i materijala te isključivo kao posledica neznanja, o njemu se govori kao o relativnom stanju. Ona se opisuju kao tri stanja stvarnosti (subjektivno, relativno i apsolutno). Kad o tome bistro razmislimo, među njima nema razlike. Niti ima razlike između budnog stanja i stanja snova. Nepromenljiva svest je jedina prava stvarnost. Što god je različito od nje, subjektivno je te kao svoj materijalni uzrok ima neznanje, a kao svoju osnovu ima svest.

Učenik: Ako je tako, zašto postoji nestanak stanja sna čak i u odsutnosti znanja o *brahmanu*, dok budno stanje ne nestaje bez znanja o *brahmanu*?

Guru: Iako ne može biti potpunog nestanka stanja sna sve dok postoji znanje o *brahmanu* u budnom stanju, mana sna, koja je neposredan uzrok sna, može nestati dolaskom budnog stanja, koje joj je suprotstavljeno.

Učenik: Objekti budnog stanja koji prethode snu postoje u budnom stanju te se nastavljaju i u snu. Ali, objekti jednog sna ne vide se u idućem snu. Kako se tada ta dva stanja mogu nazivati sličnima?

Guru: Svi objekti su transformacija temeljne svesti neznanjem. Kad se koncept pojavi, pojavljuju se i oni, a kad koncept nestaje, nestaju i oni. Zbog toga se ne može reći da objekti

prethodnog budnog stanja postoje i u idućem budnom stanju. Kao i u snu, oni (objekti idućih budnih stanja) nastaju privremeno. Zbog toga su slični.

Učenik: Budući da čovek koji se budi iz sna veruje da su objekti koje vidi isti kao i pre njegovog sna, ne može se reći da oni nastaju samo kad postoji znanje o njima. Objekti trajno postoje pre i nakon znanja o njima.

Guru: Baš kao što se čini da su stvari koje privremeno nastaju u snu nepromenljivo postojale dugo vremena, tako je i s objektima koji u budnom stanju nastaju kao posledica snažnog neznanja. Ideje o uzroku i posledici u odnosu na ove objekte takođe su slične.

Učenik: Ako je ropstvo *samsare* nastalo usled neznanja o Jastvu, kad se pojavilo to neznanje?

Guru: Neznanje, koje dolazi od Jastva, koje je *brahman*, samo je imaginacija (*kalpita*) i nema početak.

Učenik: Budući da tama ne može postojati na suncu, kako u *brahmanu*, koji je čista svest, može postojati neznanje? Čak i ako postoji, ne može postojati u onome što je jasno znano ili u onome što uopšte nije znano. Postavljanje lažne stvarnosti u pravu moguće je jedino kad je znan osnovni aspekt nečega, a ne posebni (odvojeni) aspekti nečega. *Brahman* nema delove kao što su osnovni i posebni; on je bez osobina (prideva, atributa); kako onda u njemu može biti postavljeno ropstvo?

Guru: Iako je *brahman* svest, osnovni (nedualni) aspekt te sveprisutne svesti, koja je od prirode sjaja, nije protivan neznanju, nego mu pomaže. U dubokom snu neznanje koegzistira s Jastvom. Generalna (mogućnost) vatre u drvetu nije u protivnosti s tamom, nego joj pomaže. Ali kao što je aktuelizovana (manifestovana) vatra proizvedena trljanjem drveta u protivnosti s tamom, tako je i određena svest proizvedena u umu kao *brahman* bez osobina (i zbog toga se ne može spoznati), njeno osnovno postojanje znano je i u stanju neznanja u formi 'Ja sam', dok posebni aspekti kao svest, blaženstvo itd. tada nisu znani, nego su oni znani samo u stanju znanja. Kao što su pojavnosti posledica neznanja, može postojati ropstvo u *brahmanu* bez atributa, koji je znan kao postojanje i neznan kao svesnost i blaženstvo.¹

Učenik: Iako je svet nestvaran, uzrokom je nesreća kao što su rođenje i smrt. Nerealna noćna mora neće se pojaviti ako je (pre odlaska na spavanje) napravljena *japa* (mantra, molitva). Analogno tome, šta se može učiniti da bi se sprečilo pojavljivanje sveta?

---

¹ Brahman je apsolut koji sve omogućava, pa i relativne iluzorne pojave. On je čista svest po kojoj sve jeste, i na njoj se zasniva naše iskustvo 'Ja jesam', i naša individualnost i naša sloboda da budemo u iluziji ropstva. Brahman apsolutno sve omogućava.

Guru: Ono što se pojavljuje kao posledica neznanja o nečemu, prestaće da se pojavljuje samo kroz znanje o tome. Zmija i srebro, koji se pojavljuju na temelju neznanja o užetu i sedefu, nestaću jedino kroz znanje o njima. Slično tome, svet koji se pojavljuje na temelju neznanja o Jastvu nestaću jedino kroz znanje o Jastvu. *Brahman* je beskonačan, homogen, nevezan bilo čime, bez nastanka i nestanka itd., nevidljiv, i bez imena i oblika. Neznanje koje se u njemu zamišlja i njegove posledice, tj. individua, Bog i svet, nestvarne su u sva tri perioda vremena. Što god je viđeno, igra je intelekta, koja je posledica tog neznanja. *Brahman*, dok ostaje nepomičan, prosvetljuje intelekt. Taj intelekt projektuje lažnu imaginaciju u stanjima budnog stanja i sanjanja, i izranja u neznanje u stanju dubokog sna. „Baš kao što voda fatamorgane ne vlaži pustinju, ova nestvarna stvar (svet) neće nimalo naštetiti meni, koji sam joj osnova“. Takvo uverenje je stvarno znanje. To je sredstvo Oslobođenja. To sam već rekao. Tama neće nestati kroz ritualna dela, meditaciju (*upasana*) itd. Tama neznanja odlazi zajedno sa svojim posledicama od onoga u čijem srcu se budi svetlost znanja. On uvek ostaje kao nevezano i homogeno Jastvo u obliku *brahmana*. Ništa nije nastalo u prošlosti. Niti bilo šta postoji sada. Niti će bilo čega biti u budućnosti. Budući da objekti koje poznajemo (stvarno) ne postoje, termini 'svedok' i 'posmatrač' ne mogu se primeniti. Budući da nema ropstva, nema oslobođenja. Budući da nema neznanja, nema znanja. Onaj koji je ovo spoznao i odbacio osećaj dužnosti je Mudrac (*jnani*). Bilo da njegova čula dolaze u kontakt s njihovim objektima ili ne, on je nevezan i slobodan od želja. Zbog toga, iako se može činiti da deluje, on ne radi ništa.

Učenik: Kako individua koja je u obliku 'ja' i brojna je, i konačna, i podvrgnuta vezivanju i drugim oblicima patnje, može biti identična s *brahmanom*, koji je jedan i sveprisutan, i slobodan od vezanosti i drugih oblika patnje? Ako su individua i *brahman* isto, ko je taj koji deluje i ko daje plodove delovanja?

Guru: Iako *brahman* ne može biti identičan s individualnošću (*jiva*), koja je svedena na unutarjni organ (*antahkarana*), i koja je prividno značenje 'ja', može biti identičan sa svedokom (*sakšin*), koji je implicitno značenje reči 'ja'. Reflektovani deo (*abhasa bhaga*) *jive* je taj koji obavlja delovanje. Reflektovani deo u *Išvari* (Bogu), koji je prividno značenje reči 'Tat' (*Brahman*), poklanja plodove delovanja. Nema razlike u svesnosti, koja je odnosno značenje ovih reči ('Ja' i Tat). Niti ta dva aspekta (*jiva* i *Išvara*) stvarno postoje.

Učenik: Ko je *jiva*? Ko je *sakšin* (svedok)? Nije li svedok koji nije *jiva* najobičnija nemogućnost, kao sin neplodne žene?

Guru: Baš kao što refleksija neba u loncu s vodom postaje nebo u vodi, svesnost utvrđena u intelektu (*buddhi*) zajedno s reflektovanom svesnošću (*abhasa*) u intelektu, popraćenim željama i delovanjima, postaje *jiva*, koji je činilac, uživatelj i *samsarin*. Svesnost, koja je osnova intelekta i koja je atribut *jive* ili ograničenog (*vyasti*) neznanja, jeste nepromenljiv svedok (*kutastha*). On nema početak i ne menja se. Karakteristike (*dharmas*) kao što su dobro i zlo, veselje i tuga, odlazak na drugi svet i povratak na ovaj, pripadaju samo reflektovanoj svesnosti. Čak i u reflektovanoj svesnosti, one postoje samo u unutarnjem

organu, koji je njen atribut. One ne postoje u svesnosti koja je sastavni deo (*jive*). Sastavni deo *jive* je svedok. U jednoj te istoj svesti, unutarnji organ je dodatak (*upadhi*) ideji o svedoku i atribut ideji o *jivi*. Može se reći da jedna svest postaje *jiva* zajedno s unutarnjim organom i svedokom kad je odvojena od njega. Prema tome, jedan te isti unutarnji organ je dodatak svesti u očima onoga kome nedostaje razlikovanje. Zbog toga je za čoveka koji razlikuje jedna svest svedok, a za onoga kome nedostaje razlikovanje, *jiva*.

Učenik: Kako je moguće da čak i svedok, koji je odvojen (lokalan, mnogobrojan, različit) i ograničen na temelju mnogostrukosti *jiva*, bude identičan s *brahmanom*, koji je jedan?

Guru: Baš kao što prostor u posudi, koji je odvojen i ograničen, nije nimalo različit, nego je zapravo isto što i totalni prostor (*mahakasa*), svedok koji je odvojen i ograničen nije različit od *brahmana*, nego je *brahman*. Zbog toga je za njega moguće da bude identičan *brahmanu*. Zbog toga, znaj „Ja sam *brahman*“.

Učenik: Za koga je ovo znanje? Za *jivu* ili za svedoka?

Guru: Znanje i neznanje su za *jivu*, a ne za svedoka.

Učenik: Neće li znanje „Ja sam *brahman*“, koje nastaje u *jivi*, koja je različita od *brahmana*, biti lažno?

Guru: Kao što je nepromenljivo Jastvo (*kutastha*), na koje se odnosi termin „Ja“ uvek jedno s *brahmanom*, kao prostor u loncu i bezgranični prostor, znanje je potpuno identično. Što se tiče *jive* u terminu „ja“, on može imati istovetnost s *brahmanom* „uklanjanjem smetnji“ (*badha samanadhikaranyam*) kroz negaciju ideje o *jivi*, baš kao što čovek kojeg neko zamišlja da vidi u stupu (kod mutnog svetla) postaje jedno sa stupom kroz negaciju ideje da se radi o čoveku.

Učenik: Postoje li reflektovana svest (*abhasa*) i nepromenljivo (*kutastha*), koji se podrazumevaju pod pojmom „ja“, u isto vreme? Ili se pojavljuju u različito vreme?

Guru: Pojavljuju se u isto vreme. Reflektovana svest je objekt svedoka, ali svedok je samospoznat. Kad postoji znanje o loncima i drugim vanjskim objektima, događa se sledeće: Deo koji se odnosi na koncept u konceptu unutarnjeg organa u pratnji reflektovane svesti izlazi van tako daleko kao što su lonci i drugi objekti, pretpostavlja njihovu formu i otklanja smetnje (*avaranam*), koje ih prirodno prekrivaju zbog neznanja. Iako objekt koji ne isijava svetlost i koji je poklopljen loncem neće moći biti viđen ni uz pomoć svetiljke, reflektovan deo osvetljava objekte.

Kad postoji direktna realizacija *brahmana*, koji je Jastvo, događa se ovo: Unutarnji organ, uz pomoć zvuka iz važnih pisanih izreka (*mahavakya*) „To ti jesi“ (*tat tvam asi*), kad se poveže s uhom, uzima formu *brahmana* (*brahmakara*) i gubi kontakt s čulima. To je kao znanje o desetom čoveku (*dasama*), koje izranja iz zvuka proizvedenog rečenicom „ti si

deseti čovek², ili kao ideje o veselju i tuzi koje izranjaju bez ikakvog (njima odgovarajućeg) vanjskog objekta. Ovaj koncept forme *brahmana* otklanja smetnje koje skrivaju Jastvo i nakon toga slabašno neznanje, koje još uvek ustrajava u unutarnjem organu, nestaje kao prljavština (s krpe) otklonjena sapunom. Nakon toga *brahman* postaje manifestovan svojim vlastitim sjajem, kao svetlost veličanstvenog sunca, koje sjaji kad su manje smetnje, kao što su prsti preko nečijih očiju, otklonjene. Baš kao što svetiljka koja se drži u loncu svetli bez pomoći drugog svetla i kad je lonac uklonjen, tako ni *brahmanu* nije potrebna pomoć reflektovane svesnosti.

Učenik: Koja su glavna (*antaranga*) i sekundarna (*bahiranga*) sredstva postizanja tog znanja?

Guru: Ritualna žrtvovanja i slična dela te meditacija (*upasana*) koja se izvodi bez motiva su sekundarna sredstva. Četiri (kvalifikacije) kao što je razlučivanje, tri (koraka) i (jedno) samoudubljanje u značenje 'To' i 'Ti', tih osam čine glavna sredstva.

Učenik: Ako znanje dolazi samo kroz 'izricanje', gde je potreba za 'slušanjem' itd.?

Guru: Postoje dve vrste znanja, postojano (slobodno od mana) i nepostojano (koje ima mana). Iako inferioran tragalac (*mandadhikari*), koji ima sumnje i pogrešne ideje, može imati direktno znanje kroz učenje 'izricanja', ono neće proizvesti pravilan efekt jer ima slabosti. Uz neprestano praktikovanje 'slušanja' itd., mana će biti odstranjena. To je cilj 'slušanja' itd. U slučaju superiornog tragaoca (*uttama adhikari*), čiji je unutarnji organ ekstremno čist i slobodan od sumnji i lažnih ideja, u njemu će se podići postojano direktno znanje samim slušanjem 'izricanja', pa (ponovno) 'slušanje' itd. nije potrebno za otklanjanje mana. Samo onaj je 'oslobođen za života' (*jivan mukta*) čija je mudrost trajna (*sthita prajna*).

Učenik: Koja su obeležja koja razlikuju mudraca od osobe u neznanju?

Guru: Osoba u neznanju razaznaje se po svojim vezanostima (*raga*), mudrac prema neostrašćenosti. Čak i ako osoba u neznanju povremeno razvije neostrašćenost, to će se verovatno promeniti jer se nije rešila osećaja stvarnosti u objektima čula. Njegova je neostrašćenost površna. S druge strane, neostrašćenost mudraca, koja se razvila iz njegovog osećaja nestvarnosti objekta čula, nikada se ne menja i zbog toga je intenzivna.

Učenik: Zašto neke osobe govore da su ritualna dela (*karma*) praćena meditacijom (*upasana*) i znanjem (*jnana*) uzrok postojanosti?

---

² Priča o deset priglupih ljudi koji su prelazili reku i na drugoj obali odlučili da provere da se neko nije udavio tako što je jedan od njih sve prebrojavao, ali je stalno brojao ostalu devetoricu a sebe zaboravljao, sve dok neko nije došao i lupio ga po glavi rekavši: 'Ti si deseti čovek!' Ovo je aluzija na našu vezanost za svet objekata i zaborav Sebe ili Jastva.

Guru: Ideja po kojoj je Jastvo, koje je odvojeno od tela, činitelj i uživatelj, i ideja da su činitelj, delo i njegov rezultat međusobno različiti, uzrok su ritualnih dela; rezultat je kratkotrajna *samsara*. Jastvo je od prirode nevezanog *brahmana*; činitelj, delo i rezultat nisu odvojeni od Jastva, to je znanje, a njegov plod je večno Oslobođenje. Prema tome, kako to dvoje može istovremeno postojati?

Učenik: Toliko dugo dok postoji unutarnji organ³, njegova prirodna osobina nepostojanosti neće napustiti čak ni mudraca. Ako on nije zapreka Oslobođenju nakon smrti (*videha mukti*), kako može postojati iskustvo blaženstva za života? Nije li čak i za mudraca nužno da meditira (radi *upasanu*) kako bi otklonio nepostojanost uma?

Guru: Budući da su za mudraca i postojane mudrosti (*samadhi*) i ometanja isto, on ne ulazi u bilo kakve akcije da bi učvrstio postojanost uma. Za njega nema neznanja kao uzroka njegovih aktivnosti, ni bilo kakve iluzije razlike kao rezultata neznanja, niti vezanosti i mržnje koje proizlaze iz iluzije različitosti. Samo *prarabdha* (onaj deo nečije karme koji se mora odraditi u ovom životu) ostaje; to je uzrok njegovog delovanja. A budući da je to različito od osobe do osobe, nema fiksnosti (dosl. reda) u odnosu na aktivnost koja dolazi iz *prarabdhe*. Zato mudračevom aktivnošću i neaktivnošću vlada *prarabdha*. Zbog toga može postojati želja za čulnim uživanjem i naponi da se ona ostvari, kao u slučaju Đanake i ostalih, na temelju *prarabdhe* odgovorne za uživanje. Slično tome, može postojati želja za Oslobođenjem za života i odvratnost prema čulnom uživanju, kao u slučaju Suke, Vamadeve i ostalih, na temelju *prarabdhe* odgovorne za neaktivnost. Blaženstvo *brahmana* neće se manifestovati na temelju puke nepokretnosti unutarnjeg organa. Manifestovaće se samo kroz koncept saobraženja sa *brahmanom* (*Brahmakara vritti*). Budući da će se ono uzdići samo kroz razmišljanje (*chintana*) o značenju *Vedante* (tekstova), i budući da će nepostojanost nestati čak i kroz to, onaj koji žudi za blaženstvom Oslobođenja za života mora razmišljati samo o značenju tekstova *Vedante* i ne treba meditirati (raditi *upasanu*).

Učenik: Može li mudrac imati previše aktivnosti?

Guru: Kad je aktivnost preterana, sreća će se umanjiti; kad je aktivnost smanjena, sreće će biti više. Ali znanje ostaje isto. Iako je aktivnost u protivnosti s takvom srećom, koja je različita od Oslobođenja za života, nije u protivnosti s Oslobođenjem za života jer, što se Jastva tiče, nema obmane ropstva putem aktivnosti ili neaktivnosti.

Učenik: Budući da mudrac ne može imati vezanosti jer sve objekte vidi kao ne-Jastvo, nestvarno i zlo, šta može motivisati njegovu aktivnost?

Guru: Iako zna da je njegovo telo nestvarno, mudrac može biti aktivan zbog svoje *prarabdhe*; na primer, može moliti milostinju itd. kako bi održao svoje telo zbog svoje

---

³ Unutarnji organ je Ćiva (Jiva), individualna duša, sastoji se od uma (manas) principa individualnosti (aham-kara) i svesti (buddhi).

prarabdhe. To je kao kad ljudi gledaju magičarski trik čak i kad znaju kako se izvodi, ili kao što invalid radi stvari koje su loše za njega, iako zna da su loše.

Učenik: Šta je značenje izreke da mudrac nema želja?

Guru: Njegov unutrašnji organ može uzeti formu želja. Budući da unutrašnji organ nije proizvod samo čiste *sattve* (tendencije čistoći), nego i manje istaknute *rajas* (principa aktivnosti) i *tamas* (tame, neznanja), u kombinaciji s istaknutom *sattvom* sve će kvalitete u većoj ili manjoj mjeri u njemu postojati. Zato, sve dok unutrašnji organ postoji, neće biti potpune odsutnosti želja, koje su modifikacije *rajasa*. Ali mudrac ne poistovjećuje želje s karakteristikama Jastva. To je razlika. On je nevezan. Iako deluje, on je nije činitelj. Zbog toga spisi (*śrutī*) kažu da su dobra i loša dela napravljena telom, a zasluge i kazne (koje se njima stiču) nakon postizanja znanja nemaju uticaj na njega.

Učenik: Nije li nužno da mudrac uđe u blaženi i nedualni *nirvikalpa samadhi*, u kojem su svi koncepti apsorbovani u neznanju, kao u dobokom snu, i nema iskustva neznanjem pokrivenog blaženstva, a koncept unutrašnjeg organa u formi *brahmana* (*brahmakara vritti*) bude apsorbovan u sjaju *brahmana*?

Čuvši ovo, Guru se nasmeja misleći: „Zašto govori kao budala?“

Učenik: Neće li se neko ko se za života odrekne blaženstva Oslobođenja da bi uživao u čulnim užicima nakon smrti odreći Oslobođenja zbog želje za doseganjem nebeskih svetova?

Guru: Odbijanje blaženstva Oslobođenja za života i želja za svetovnim uživanjima mogu se dogoditi kod mudraca na temelju njegove *prarabdhe*, ali to se neće dogoditi nakon što je znanjem spaljeno njegovo neznanje. Zbog toga njegova životna snaga (*prana*) neće izaći i on se ne može ponovo uteloviti bilo u ovom, ili u bilo kojem drugom svetu na temelju *prarabdhe*. Tako odbijanje Oslobođenja nakon smrti i želja za postizanjem drugog sveta za mudraca nisu mogući.

Učenik: Šta je Oslobođenje za života? I šta je Oslobođenje nakon smrti?

Guru: Odsutnost obmane ropstva čak i kad se neko nalazi u telu je Oslobođenje za života. Apsorbicija grubog i suptilnog neznanja u svesti nakon iskustva *prarabdhe* je Oslobođenje nakon smrti.

Ovo je suština svetih tekstova.

Nakon što je ovo čuo, učenik je iskusio direktno znanje Jastva i, nakon što je iskusio Oslobođenje za života, postigao je Oslobođenje nakon smrti.

OM TAT SAT
Sri Ramanarpanamasthu